

sitrap

**Moed en waakzaamheid op nieuwe helmembleem
Woninginspecties in Amsterdam West
Onbemande helikopters bij oefening
De brandveiligheid van studentenhuizen**

INHOUD

De commandant aan het woord 3

De brandveiligheid van
studentenhuizen 4

Agressie tegen hulpverleners 6

Ome Ed 8

De brandweer komt ook voor
reanimatie 9

Onbemande helikopters
bij oefening 10

Snelle brandweerbaby's
op motorfietsen 12

Woninginspecties in
Amsterdam West 14

Toeters en bellen 16

Moed en waakzaamheid
op nieuwe helmembleem 18

Waarom zijn brandweerauto's
rood? 19

Lezersaanbieding 20

12

14

6

10

16

Colofon

Sitrap is een uitgave van Brandweer Amsterdam-Amstelland en wordt verspreid onder alle personeelsleden en relaties.

Oplage:
2.000

Hoofredactie:
Annette de Wolde

Eindredactie:
Elke van den Hout

Aan dit blad werkten mee:

Karin Boersma
Lotte Dijkstra
Gerard Koppers
Maria Krikken
Jeroen Nan
Ed Oomes
Lennart Woning

Vormgeving:
Brink & de Hoop
Amsterdam

Druk:
Drukkerij De Bink
Leiden

Foto cover: Rob Jastrzebski
Minihelikopters in actie.
Zie verder artikel pagina 16.

Redactieadres:
Karspeldreef 16
1101 CK Amsterdam
Telefoon: (020) 555 66 21
Fax: (020) 555 68 63
E-mail: sitrap@brandweeraa.nl

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of kenbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Kopij volgend nummer 24 januari 2011

©2010 Brandweer Amsterdam-Amstelland

DE COMMANDANT AAN HET WOORD

En zo zitten we alweer in de feestdagen en loopt het jaar op zijn laatste benen. December is de maand van het terugkijken, wat ik graag combineer met een blik op de toekomst. Er is het afgelopen jaar veel gebeurd binnen Brandweer Amsterdam-Amstelland, maar één onderwerp springt er voor mij uit, namelijk agressie tegen hulpverleners. Er zijn twee incidenten geweest die zo heftig waren dat ik ze nooit meer vergeet. Incidenten waarbij geweld is gepleegd tegen brandweermensen, waarbij collega's aan de dood zijn ontsnapt.

Geweld tegen hulpverleners is iets dat zich de afgelopen jaren in steeds heftiger uitingen manifesteert. Onacceptabel, vindt iedereen. In onze regio komt het regelmatig voor dat brandweermensen

worden gehinderd tijdens hun werk, of zelfs een scheldkanonnade over zich heen krijgen. Dit jaar ging het twee keer verder. Veel verder. Te ver. In het eerste geval werd een autospuit na het blussen van een brand bekogeld met stenen, waarvan er één het hoofd van de chauffeur op een haar na miste. Het tweede incident betrof een woningbrand waarbij de verwarde bewoner een brandweerman heeft neergestoken. Gelukkig heeft geen van de betrokken brandweermensen er blijvend letsel aan overgehouden, maar de schrik is er niet minder om. Sowieso prijs ik me gelukkig dat we het jaar weer met zijn allen kunnen afsluiten.

De vraag wat mensen bezielt om hulpverleners aan te vallen vind ik minder relevant dan de maatregelen die er tegen worden genomen. Gelukkig is er veel aandacht voor het probleem. Lokaal strijdt de voorzitter van het Veiligheidsbestuur tegen agressie, maar ook in de landelijke politiek staat het op de agenda. Als het aan de nieuwe minister van Veiligheid en Justitie ligt gaat deze nog meer omhoog. Hij wil een drie keer hogere strafeis voor plegers van geweld tegen medewerkers met een publieke taak. In een brief die de minister aan de Tweede Kamer heeft gestuurd, staat 1 januari 2011 als ingangsdatum voor deze maatregel.

In de politieke arena krijgt de brandweer ook op andere vlakken meer voet aan de grond. Tijdens het debat over de begroting voor Veiligheid en Justitie is in november ruim aandacht besteed aan (Brand)veilig Leven. Die politieke steun betekent opnieuw een impuls voor de verhoging van brandveiligheid. Het doet mij enorm deugd dat we als brandweer steeds beter op de kaart staan, wat betreft beide zaken. Mijn wens voor het nieuwe jaar is dan ook dat dit zo blijft. Dat de politiek een belangrijke slag slaat in het terugdringen van de agressie, en dat wij hen enthousiast blijven houden voor de ontwikkeling die we doormaken. Tot slot wens ik u en uw naasten heel fijne feestdagen toe en een veilig 2011.

Caroline van de Wiel
Commandant Brandweer Amsterdam-Amstelland

Foto: Martin Nüver www.112groningen.nl

De brandveiligheid van studentenhuizen

Brand in Gronings studentenhuis.

Door de brand in een Gronings studentenhuis, waarbij op 4 februari dit jaar één dode viel, zijn studenten meer stil gaan staan bij de brandveiligheid van hun eigen woning. Ook studente Leontine Wentrup en haar huisgenoten hebben na het incident in Groningen stappen ondernomen om soortgelijke calamiteiten te voorkomen. 'In 2002 heeft in ons huis al eens brand gewoed, maar pas na het incident in Groningen zijn we actief aan de slag gegaan met de brandveiligheid in ons huis'.

Door: Maria Krikken

Toezicht op brandveiligheidseisen

Studentenhuizen die bij de gemeente geregistreerd staan als studentenhuus of kamerverhuurbedrijf zijn

net als bedrijven met een gebruiksvergunning of -melding verplicht om aan de gestelde brandveiligheidseisen te voldoen. Het Expertiseteam Toezicht en Controle (ETC) van Brandweer Amsterdam-Amstelland

voert in opdracht van de stadsdelen de controles uit.

Mark van der Mark is één van de inspecteurs brandveiligheid bij ETC die verantwoordelijk is voor al deze controles. Hij bezoekt regelmatig bijzondere gebouwen in de stad zoals het Anne Frank Huis, Hotel Krasnapolsky, Artis en grote bedrijven in het Westelijk havengebied. 'Geen deur blijft voor ons gesloten', zo ook die van studentenhuizen niet.

Handelen bij calamiteit

Volgens Van der Mark missen studenten in veel gevallen de kennis

over hoe ze hun huis brandveilig kunnen maken of hoe zij moeten handelen bij een calamiteit. Door controles uit te voeren en voorlichting dan wel uitleg te geven over de voorgeschreven regels, helpen de inspecteurs de kennis onder studenten te vergroten. Wentrup heeft baat gehad bij het bezoek van ETC: 'De controle was een goede stok achter de deur om na te denken over wat wij moeten doen als bijvoorbeeld de brandmelder afgaat'.

Onwetendheid

Studentenhuizen vallen onder de categorie 'risicogroepen' en zijn een apart verhaal.

Naast de grote onwetendheid van studenten (rookmelders ontbreken of worden afgeplakt, blokkades op vluchtroutes zoals fietsen, matrassen, afval, etc.) is ook de grote roulatie onder studenten en de desinteresse een groot probleem als het gaat om brandveiligheid. De controles die ETC uitvoert, dragen er aan bij dat studenten zich bewuster van de risico's worden.

Knelpunten

Aan de hand van een checklist bekijkt een inspecteur of een gebouw aan de voorgeschreven brandveiligheidseisen voldoet. Van der Mark en zijn collega's nemen de punten stap voor stap met de verantwoordelijke door en geven zo nodig advies over hoe de knelpunten op te lossen zijn. Op 9 november dit jaar heeft ETC een herhalingsbezoek gebracht aan het studentenhuys van Wentrup en alles bleek op orde: het logboek is compleet, de vluchtroute staat goed aangegeven en er is mondeling een ontruimingsoefening gehouden.

Mark van der Mark legt de beheerster uit waar in het gebouw de branddeuren zitten.

De gebruiksvergunning, gebruiksmelding of een evenementenvergunning bevat voorschriften die de kans op brand en de gevolgen van brand beperken en het vluchten uit een gebouw bij een calamiteit moet versnellen. De afdeling Veiligheid & Vergunningen (V&V) adviseert de gemeente hierbij en ETC voert toezicht op de gestelde brandveiligheidseisen uit middels periodieke controles. Zodra een dossier door ETC niet wordt goedgekeurd, wordt deze teruggestuurd naar het stadsdeel die overgaat tot handhaving.

Agressie tegen

'Het wordt als normaal ervaren'

Brandweervoertuig bekogeld met een steen.

Botte opmerkingen maken omdat je voor je idee net iets te lang aan de balie moet wachten. Of balen dat een brandweervoertuig de weg versperd bij het blussen van een brand. Deze mensen zijn niet de enigen die met agressie reageren op hulpverleners. In 2009 was 65% van de werknemers met een publieke taak als hulpverleners, handhavers en dienstverleners, slachtoffer van ongewenst gedrag. Denk hierbij aan agressie, beledigingen, bedreigingen en intimidaties, maar ook aan lichamelijk geweld.

Door: Maria Krikken

Agressie op straat

In 2010 was agressie en geweld tegen hulpverleners helaas geen uitzondering. Vandaar dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 29

november wederom startte met de landelijke campagne 'Meer veiligheid op straat', gericht tegen agressie en geweld tegen hulpverleners. Burgers worden tijdens deze campagne gewezen op wat zij kunnen doen bij het zien van agressie op straat.

Non-verbale agressie

Ook de brandweermensen van onze regio hebben tijdens hun werk regelmatig te maken met agressief gedrag. Voornamelijk non-verbale agressie, maar ook fysieke tegenwerking bij bluswerkzaamheden en reanimatie. Adviseur Personeel & Organisatie en tevens projectmedewerker Agressie & Geweld Pascale Lagerweij, geeft aan dat brandweerlieden veel incidenten niet associëren met agressie. 'Dat ze tijdens het werk worden uitgescholden ervaren zij niet als agressie, zij vinden het normaal en melden het dan ook niet als zodanig. Alleen als het gaat om fysieke geweldpleging, wordt het door de brandweerman of -vrouw gemeld'.

hulpverleners

Volgens kazernemanager Win Brouwer komt dit onder meer omdat medewerkers niet voldoende bewust zijn van het feit dat het niet normaal is om te worden uitgescholden. 'Als organisatie moet je de medewerkers bewust maken van dit feit en zorgen dat elke incident intern gemeld wordt'.

Gevolgen gedrag

Brandweer Amsterdam-Amstelland heeft een speciale projectgroep opgericht die zich bezig houdt met agressie en geweld tegen medewerkers. De projectgroep wil het onderwerp aankaarten bij de medewerkers en zoeken naar een oplossing voor het probleem. Ze werken samen met politie, OM en werkgevers.

Door het in kaart brengen van incidenten, wanneer en waar deze hebben plaatsgevonden, kan de brandweer specifiek reageren op de meldingen. Een van de mogelijkheden is om een bepaalde groep geweldplegers voorlichting te geven over de gevolgen van hun gedrag.

Bekogeld

Pas als het om fysiek geweld gaat, wordt er aangifte gedaan. Een voorbeeld is het incident met een auto-spuiter in juli dit jaar. Hierbij werd een brandweervoertuig van Amsterdam-Amstelland bekogeld met een steen, terwijl deze onderweg was naar de kazerne. Er was materiële schade aan het voertuig. Gelukkig liepen de brandweermensen geen lichamelijke letsel op, maar het had wel gemakkelijk anders kunnen aflopen.

Ik grijp in bij agressie op straat

- Vraag anderen om hulp en spreek samen de dader aan
- Bel 112
- Blijf bij het slachtoffer
- Maak foto's voor de politie en meld je als getuige

MEER VEILIGHEID OP STRAAT HEB JE ZELF IN DE HAND

Doordat brandweermensen echte hulpverleners zijn en ook altijd met dit doel uitrukt, komt fysiek geweld volgens Brouwer bij de brandweer minder vaak voor dan bij de politie. 'Toch heeft non-verbaal geweld net zoveel impact. Alleen duurt het langer voordat de bom barst en dit moeten we zien te voorkomen'.

Omgaan met agressie

In 2011 begint Brandweer Amsterdam-Amstelland met een pilot waarbij de bevelvoerders training krijgen over hoe om te gaan met agressie en geweld tijdens het werk. Daarna wordt gekeken of een training ook geschikt is voor andere brandweerm medewerkers.

Het voordeel van een maandelijkse column is dat je slechts eens per maand een stukje hoeft op te leveren. Kan je bijna dertig dagen denken over een verhaaltje, en dat tien keer per jaar. Overzichtelijk & Leuk, nietwaar? Het nadeel van een maandelijkse column is dat je slechts eens per maand een stukje hoeft op te leveren. Kan je bijna dertig dagen denken over een verhaaltje, en dan net voor de deadline gebeurt er iets spannends, bijvoorbeeld een brief van de minister aan de Tweede Kamer over de TS4. Da's mooi, dacht ik vorige maand: inhaken op de actualiteit, vers van de pers. Maar toen zat ik een maand later mooi met gebakken peren. Of in ieder geval met een stukkie ver over de bruikbaarheidsdatum wegens massa's tussentijdse acties op het TS4 dossier. Typisch geval dus van snelleritus, te snel willen zijn. Ik troost me dan maar met de gedachte dat een pleidooi voor onderling vertrouwen nooit te vroeg kan komen. Enfin. Toevalligerwijze is deze column naast een gebakken peer ook een beetje een persoonlijke mijlpaal. Het is namelijk precies vijftien jaar geleden dat ik begon met verhaaltjes

Snelleritus

schrijven over en voor de brandweer. Op mijn eigen PC-tje, een 286 machine met een harde schijf van 20 megabyte. In WP 4.2, weet u nog? Word Perfect 4.2, later 5.0 en toen zijn we ergens een keer over gegaan op Word. Maar dat weet ik niet precies meer. U begrijpt het al, ik laat me niet twee keer achter elkaar ten prooi vallen aan de snelleritus, dus ik duik maar even diep de oude doos in. Dan kan je nooit te snel komen. Overigens was dat WP niet eens zo'n slecht programma. Veel meer dan de basisfuncties van toen gebruik ik ook tegenwoordig niet. Eens in de zoveel tijd gooien ze zo'n programma dan weer helemaal overhoop en ben ik maanden bezig om weer terug te leren wat ik ooit al kon. Een soort van digitale reïntegratie die mij nogal nutteloos voorkomt. Ik leer namelijk niks nieuws, ik leer terug wat ik al kon en dat slechts omdat er iemand met snelleritus steeds softwarepakketjes opwaardeert met nieuwe functies waar 90% van de mensheid niet om heeft gevraagd. En dat is geen weerstand tegen verandering an sich, want echte zinnige veranderingen worden met twee handen aangegrepen. Als ze maar zinvol zijn, iets toevoegen aan wat er al is. Zo was de uitbreiding met grafische modules echt een uitkomst. Opeens kon je heel eenvoudig tekeningen maken, schemaatjes toevoegen. En foto's inplakken, gewoon in een document dat je zelf zit te typen. Iets wat ik overigens nog nooit in een column gedaan heb, zo besef ik mij. Eigenlijk vooral vanwege dat gedoe met copyright op foto's. Maar de oplossing daarvoor is simpel. Plak er een foto in die je zelf gemaakt

hebt. Dat leek me wel een leuk experiment, dus toog ik op pad naar de remise en maakte onderstaande foto van de korf van onze hoogwerker.

Het is de plek waar ooit onze Cobra Cutter werd aangesloten, voordat we besloten hem weg te doen. Omdat hij zijn belofte in de praktijk niet bleek waar te maken, althans niet voor de zaken waar wij hem voor aanschafden. Jazeker snijdt ie wel door een muurtje. Zolang er maar geen spouw is, of een dubbele wand zoals bij vliegtuigrompen. Want na de eerste wand is het straalje zijn druk kwijt. Hij is bovendien zwaar om te hanteren en niet van veiligheidsrisico's ontbloot als de straal afkfst. En na gebruik was ie ook vaak verstopt, ondanks naspoelen, omdat het ijzergrit ging roesten in de lans. D'r uit met dat ding dus. Groot was mijn verbazing dan ook toen men in Rotterdam meldde dat ze het eerste korps in Nederland waren die gebruik maakte van de Cobra Cutter. En dat diverse Brand & Brandweers achter elkaar, snelleritus ten top dat vroeg om een kleine reactie. Dus hierbij: beste Rotterdammers, jullie zijn niet het eerste korps dat de Cobra Cutter gebruikt, maar wel het enige :). In ieder geval toen ik dit schreef.

De brandweer REANIMEERT

De brandweer die uitrukt bij brand, voorlichting geeft op het gebied van veiligheid en hulp verleent bij verkeersongelukken is een algemeen bekend beeld. Maar de brandweer die uitrukt bij een hartstilstand is iets waar minder mensen bekend mee zijn. Mensen verwachten een ambulance en zien de brandweer aankomen, dit kan voor verwarrende situaties zorgen.

Wanneer de alarmcentrale een melding van een hartstilstand binnen krijgt, gaat de melding naar zowel de ambulancedienst als de brandweer. Vaak is de brandweer eerder ter plaatse, omdat de ambulancedienst over slecht drie uitvalsbasisen beschikt en de brandweer over twintig. In de afgelopen tien maanden heeft

brandweer Amsterdam-Amstelland al 160 keer een slachtoffer met een hartstilstand geholpen, met de Automatische Externe Defibrillator (AED). Brandweermannen en vrouwen zijn hiervoor goed opgeleid en krijgen jaarlijks een opfriscursus.

Bij een hartaanval moet de reanimatie binnen vier minuten beginnen. Alles wat later is, verkleint de kans op volledig herstel.

In december start Brandweer Amsterdam-Amstelland de campagne 'De brandweer komt ook voor reanimatie'. Deze campagne heeft al eerder in 2008 gelopen en is onder andere te zien in trams en in de dagbladen van onze regio.

Onbemande helikopters

bij oefening Brandweer Amsterdam-Amstelland

Beide minihelikopters in actie.

Op 13 oktober hield Brandweer Amsterdam-Amstelland een grote operationele pelotonsoefening op het terrein van een scheepswerf in Amsterdam-Noord. Bijzonder was dat bij de oefening twee 'Unmanned Aerial Vehicles' rondvlogen: één minihelikopter in brandweerkleuren en één politietoestel.

Door: Lotte Dijkstra

Beeldmateriaal bij commandovoering

De inzet van de helikopters bij de operationele oefening was een praktijktest, onderdeel van een groter project van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. Doel van de test was te onderzoeken of het verkrijgen van foto- en filmmateriaal meerwaarde heeft bij de operationele besluitvorming. Beide toestellen waren uitgerust met een

videocamera. Het beeldmateriaal dat vastgelegd werd vanuit de toestellen kon de operationele functionarissen bij het incident hopelijk meer overzicht geven. Eerder werd al gekeken naar de inzet van de helikopters bij natuurbranden, nu werd de oefening van ons korps gebruikt om ook de bruikbaarheid op een industrieel terrein te testen.

Helderheid en overzicht

Bij de oefening werd een grote

brand met slachtoffers gesimuleerd in een droogdok van de werf, een onoverzichtelijke situatie, waarbij de inzet van de kleine onbemande helikopters voor een helder beeld zou moeten zorgen. Vanaf de grond werden de helikopters opvallend eenvoudig bediend. De twee onbemande toestellen verkenden het incident, legden beelden vast en stuurden deze onmiddellijk terug naar de grond. Hier kunnen hulpverleningspartners live de beelden volgen en gebruiken bij hun operationele besluitvorming.

Flexibel inzetbaar

Hulpverleners zien de minihelikopters als een goed alternatief voor grote bemande helikopters die een incident in beeld brengen. Op dit moment wordt regelmatig gebruik

Het monitoren van de informatie die de helikopters doorgeven.

De brand met alle uitgerukte voertuigen.

Foto's: Rob Jastrzebski

De bestuurder van een van de helikopters ziet door zijn bril welk beeldmateriaal de helikopter vastlegt en doorstuurt.

gemaakt van helikopters van de KLPD. Wanneer wordt vastgesteld dat de minihelikopters goed in te zetten zijn bij verschillende incidenten, worden de hulpdiensten minder afhankelijk van de beschikbaarheid van deze bemande helikopters. Een groter voordeel is nog dat de UAV's, zoals de kleine toestellen ook wel genoemd worden, op veel verschillende manieren en bij heel diverse incidenten ingezet kunnen worden.

De Firefly

Door de geavanceerde techniek kan het brandweertoestel veel zelf. Dit robottoestel kan, door onder andere GPS, zelf een positie zoeken en deze vasthouden, ook bij wind en thermiek. Deze 'Firefly' werd ontwikkeld door Delft Dynamics, in

samenwerking met geo-informatiebedrijven Nieuwland en Geodan. Ook het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) is bij de proef van Noord- en Oost-Gelderland betrokken.

Het resultaat van deze uitgebreide samenwerking deed dit jaar een gooi naar de Jan van der Heijden innovatieprijs. Maar de 'Firefly' won de jaarlijkse prijs net niet.

Politie-UAV

Naast het brandweertoestel werd bij de oefening op de werf in Amsterdam een toestel van Politie Amsterdam-Amstelland in het luchtruim losgelaten om beelden te maken van het incident. Deze minihelikopter, gemaakt van ultralichte koolstofvezel beweegt zich door zijn vier kleine elektrisch aangedre-

ven propellers bijna geruisloos en is daardoor ook erg geschikt voor politiedoeleinden.

Mogelijkheden voor de toekomst

Tijdens deze test konden de toestellen goed met elkaar vergeleken worden. Volgens de aanwezige partijen kunnen de UAV's uitkomst bieden in situaties die te gevaarlijk zijn voor bemande toestellen, bijvoorbeeld bij incidenten waarbij gevaarlijke stoffen vrijkomen. In de toekomst kunnen de UAV's wellicht zelfs ingezet worden als vliegende meetposten bij dit type incidenten. Bij de test in Amsterdam werd gebruik gemaakt van normale camera's, daarnaast wil de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland de inzet van een warmtebeeldcamera in de helikopters testen.

Van de vijf Fords uit de dertiger jaren stond er één als baby Dirk tussen autospuit en autoladder in.

Tussen 1956 en 1969 stonden op Willem en IJstrand stoere Chevrolets als baby-voertuig.

In het DAF-tijdperk werden in 1968 ook twee DAF-ponys aangekocht als baby-voertuigen voor Zunderdorp en Durgerdam.

Niets nieuws onder de zon?

Snelle brandweerbaby's op motorfietsen

De grote vraag naar innovaties leidt soms tot de vreemdste ideeën, maar als je de brandweergeschiedenis een beetje induikt, ontdek je al snel dat niets zo vreemd is dat het nog niet is uitgetoet. Brandweermensen blijken ook vroeger best inventief geweest te zijn. Een mooi voorbeeld zijn de snelle-interventiemotorfietsen. Die hadden we in 1923 al!

Door: Gerard Koppers

De baby-motorspuit

Toen Amsterdam in 1921 door annexaties plotseling vier keer zo groot werd, moest er iets bedacht worden om in de nieuwe landelijke gebieden ook snelle brandweerhulp te kunnen verlenen. Met de hopeloos smalle weggetjes naar en in de dorpen was een automobiel geen goede optie, zodat men op het idee kwam om de juist in Amerika uitgevonden draagbare motorspuit in een motorzijspan te plaatsen en daarmee een snelle bluseenheid te creëren. Amsterdam had daarmee een primeur in Europa.

Die draagbare motorspuit woog 'slechts' 63 kilo en was dus te dragen door twee (potige) brandwachten. In september 1923 werd

de combinatie aan de pers getoond en daarbij werd de term 'baby-motorspuit' gehanteerd. De 'baby' bij de brandweer was geboren.

Tien jaar later werd de motorfiets vervangen door een Ford-bestelwagen, die 'baby-uitrukvoertuig' genoemd werd en die naam bleef tot het einde bestaan.

Vier baby's

Het concept van een klein snel voertuig met een bemanning van twee of drie en een draagbare motorspuit bleek in de jaren dertig een succes. Toen de 'baby' eenmaal een automobiel was, werd deze overal voor ingezet. Niet alleen de kleine buitenbrandjes in de polders, maar ook 'vrachtjes' als stormschade, wateroverlast, katten op onbereikbare plaatsen, waren met deze auto goed op te lossen. Waar

de motorfiets tussen 1923 en 1934 gemiddeld zo'n twintig keer per jaar uitrukte, verliet het babyvoertuig in 1935 al 962 keer de remise van de Nieuwe Achtergracht. Vlak voor de oorlog werd het aantal baby's dan ook uitgebreid tot vier. Op elke hoofdwaach kwam er één: Honthorststraat, Prinsengracht, De Ruyterkade en Nieuwe Achtergracht. In 1940 rukten die respectievelijk 242, 231, 38 en 594 keer uit.

Stadsuitbreidingen

De volgende grote annexatieronde, die van 1966, zorgde weer voor een gebiedsuitbreiding en het aantal baby's werd weer uitgebreid tot nog eens vier in de dorpen in Noord. Die van Noord waren van een relatief eenvoudige constructie en alleen bedoeld voor een motorspuitje en watervoerende armaturen. Aan de randen van de stad kwamen ze op Zebra en Pieter. Vanaf 1981 werden er zelfs complete mini-bluseenheden gebruikt. Eén kwam er in Ransdorp bij de gemoderniseerde vrijwillige brandweer, één op Zebra en één op Willem.

De populaire Citroën-HY bestelwagen werd bij de brandweer ook ingezet als baby-voertuig. Ze stonden tussen 1967 en 1976 op IJsbrand, Hendrik, Willem en Zebra.

Tussen 1972 en 1983 waren er vier verlengde Mercedes-busjes in gebruik als baby-voertuig. Die van IJsbrand werd naar Pieter verplaatst.

De laatste baby van Amsterdam reed tussen 1990 en 2004 maar werd nauwelijks ingezet. Een vaste bezetting was er niet meer en er was geen ander materiaal dan de motorspuit, slangen en watervoerende armaturen.

De eerste echte baby-motorspuit in Europa in een motorzipspan oogstte in 1923 volop belangstelling in binnen- en buitenland. De naam baby-motorspuit bekliffde nog decennialang.

Inmiddels kwam halverwege de jaren tachtig de gewoonte in zwang om ook voor kleine hulpverleningen een complete autospuit te sturen. In 1987 werd er geen bezetting voor de baby meer ingedeeld. Voor het optreden in het landelijk gebied waren kleine voer-

tuigen nauwelijks nog nodig, de wegen daar werden steeds beter. De laatste baby kwam in dienst in 1990 en was niet meer dan een pick-up met vierwielaandrijving, een draagbare motorspuit, comfortabel voorzien van een hijskraantje en alleen bedoeld voor de inzet in

veraf gelegen onbegaanbare gebieden. Het voertuig had een springbemanning en werd nauwelijks meer ingezet. In 2004 werd de motorspuit op een aanhanger geplaatst en in Driemond gestationeerd. Daarmee kwam aan het 'baby-tijdperk' een einde.

Woninginspecties in Amsterdam West

RTV-NH interviewt projectleider Fred Hart.

In Amsterdam West voert de brandweer sinds oktober woninginspecties uit, hangt rookmelders op en geeft voorlichting. Brandweer Amsterdam-Amstelland startte, na onder andere Amersfoort en Dordrecht, als één van de eerste regio's in Nederland met een project om de kans op woningbranden te voorkomen en te beperken. Het project (Brand)veilig Wonen maakt deel uit van Brandweer over morgen.

Door: Karin Boersma

Woningsschouw

Het doel van het project is om het veiligheidsbewustzijn van de burger te verhogen. Dit gebeurt door voorlichting, een schouw van kwetsbare

woningen en het ophangen van rookmelders. Daarnaast delen de inspecteurs folders over brandveiligheid aan de bewoners uit. De verwachting is dat het aantal branden en het aantal slachtoffers daalt en de schade vermindert.

Op pad

De collega's van de uitrukdienst voeren de inspecties uit. Het project startte in oktober, tijdens de Brandpreventieweken, en eindigt begin december van dit jaar. Op elke inspectiedag gaan zes woninginspecteurs, in groepjes van twee, op pad. De inspecties vinden plaats in stadsdeel West. In dit deel van de stad staan veel oude etagewoningen met een grotere kans op brand(uitbreiding). De straten vallen binnen het verzorgingsgebied van drie kazernes, die ook de inspecteurs voor het project leveren.

Vragenlijsten

De bewoners in het gebied ontvangen voor het huisbezoek een brief, waarin (in meerdere talen) uitleg wordt gegeven over de inspectie. Tevens is de folder 'Controlelijst brandveiligheid thuis', van de NVBR (Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding) bijgesloten. Eenmaal in de woning maken de inspecteurs gebruik van deze folder. De controlelijst bevat ruim 30 vragen, zodat een goede indruk van de brandveiligheid van een woning ontstaat.

Bewoners die niet thuis zijn, krijgen een kaartje in de bus met het aanbod om een afspraak te maken voor een woninginspectie. Voorafgaand aan de huisbezoeken is contact opgenomen met stadsdeel West, buurtregisseurs en enkele woningbouwverenigingen, zodat zij eventuele vragen van bewoners door kunnen sturen naar de brandweer.

Media

De huisbezoeken hebben de nodige media-aandacht getrokken. RTV-Noord Holland en het ANP hebben tijdens een inspectiedag een radio-reportage en foto's gemaakt. John Jones, ambassadeur van de Brandpreventieweken in Amsterdam-Amstelland, was te gast in een aantal tv- en radioprogramma's, o.a. Tijd voor Max en Zo: Raymann. Ook is hij mee geweest met enkele woninginspecties.

Eerste conclusies

Inmiddels kunnen we de eerste voorzichtige conclusies trekken. Uit de inspecties blijkt het volgende:

- ongeveer 90% van de bewoners is geïnteresseerd in een woninginspectie;

Ambassadeur John Jones hangt een rookmelder op.

- 98% van de bewoners heeft interesse in een rookmelder (indien er geen rookmelder aanwezig is);
- 25% van de bewoners heeft al een rookmelder;
- 12% weet niet wat te doen bij vlam in de pan;
- 23% van de bewoners zet de tv niet uit als ze er niet zijn;
- bij 22% van bewoners (die in het bezit zijn van een geiser) wordt de geiser jaarlijks niet gecontroleerd en gereinigd;
- bij 8% is de ruimte achter de deur niet vrij van obstakels.

Na 15 dagen zijn er 142 woninginspecties uitgevoerd, waarbij 136 rookmelders zijn opgehangen! Dit is een erg goed resultaat, dat zonder de positieve inzet van de inspecteurs niet gerealiseerd had kunnen worden.

Informatie

Mocht u aanvullende informatie willen hebben over het project (Brand)veilig Wonen, dan kunt u terecht bij Karin Boersma. Zij is bereikbaar op telefoonnummer: 020-5556019 of per mail: k.boersma@brandweeraa.nl.

Toeters en bellen

In de rubriek Toeters en bellen staan twee medewerkers van Brandweer Amsterdam-Amstelland 'tegenover' elkaar. Deze week twee officieren. Een van hen groeide door vanuit de uitrukdienst, de ander stroomde vanuit een andere functie in. Beide trajecten brengen volgens hen voor- en nadelen met zich mee tijdens het uitvoeren van de functie.

Door: Lotte Dijkstra

Ralph Molenaar

Werkt sinds 1997 bij de brandweer, eerst als vrijwilliger voor Zaanstreek-Waterland en sinds 2002 voor Brandweer Amsterdam-Amstelland. Hij is nu naast zijn functie als kazernemanager van kazerne Zebra ruim een jaar Officier van Dienst.

Waarom Officier van Dienst?

Ruben: Ik had al leidinggevende ervaring. Leiding geven pastte goed bij me en ik was er achter gekomen dat ik het prettig vind om onder druk te presteren. Dat trok me ook aan in deze functie: de verantwoordelijkheid en het herstellen van de rust tijdens de chaos van een incident. Ik vind het fijn om informatie te verzamelen, mensen in positie te brengen en orde te scheppen. Die vaardigheden heb je ook echt nodig in deze functie. En het is nog steeds zo... hoe heftiger het incident is, hoe meer je eigen talenten omhoog komen. Het is af en toe natuurlijk ook lastig om die rust te bewaren en daardoor leer ik nog iedere dag van deze functie. Ik kom mezelf wel echt tegen.

Ralph: Iedere klus, iedere dag is anders. Natuurlijk is dat als brandwacht ook zo, maar ik had het gevoel dat ik meer kon. Je staat als officier voor de mensen die je inzet en je bent verantwoordelijk voor hun veiligheid. Ook het multidisciplinair werken vind ik interessant, ik stem steeds af met andere diensten en werk iedere dag met andere collega's uit het korps samen.

Zij-instromer

Ruben: Een voordeel van het feit dat ik een zij-instromer ben, is dat het voor mij gemakkelijk is om te delegeren, ik laat de inzet van de bevelvoerder graag over aan de bevelvoerder. En afgezien van de procedures en brandweerspecifieke zaken is hoe je leiding geeft net zo belangrijk. Uiteindelijk gaat het niet alleen om technische kennis, maar ook om hoe je er staat, luistert en of je beslissingen durft te nemen.

Aan de andere kant blijft de brandweerspecifieke kennis een uitdaging. Het is nog niet voorgekomen dat ik een onmogelijke opdracht heb gegeven, maar het is toch handig als je als officier het juiste jargon gebruikt en een goede inschatting van de duur van handelingen kan maken. Dat is iets wat ik vooral kan leren door ervaring op te doen.

Doorgroeier

Ralph: In veel situaties waar ik nu als officier kom,

Ruben Simons

**Senior medewerker Stafbureau
Operationele dienst en Officier van Dienst.
Ruben werkt sinds juli 2006 voor Brandweer
Amsterdam-Amstelland en draait sinds
april 2010 mee in het piket voor Officier
van Dienst.**

ben ik als brandwacht al eens geweest. Dat kan handig zijn. Ik praat ook op dezelfde manier als de mensen op straat. Voor een zij-instromer kan dat lastiger zijn. Ik ken de bevelvoerders, met sommigen van hen heb ik samen in de uitrukdienst gezeten. Dat kan een voordeel zijn, maar ook een nadeel. Als je een goede brandwacht was, heb je een voorsprong als OvD. Deed je in je functie op je kazerne je werk niet goed, dan werkt dat tegen je.

Advies aan de ander

Ruben: Iedere keer als ik bij een incident aankom, is de situatie nieuw. Daardoor kan ik met een open blik kijken, en zie ik, denk ik, ook meer. Daarom zou ik aan Ralph het volgende advies willen meegeven: 'Je hebt als manschap veel situaties gezien. Maar denk niet dat je een incident hebt gezien, als je het nog niet in de rol van OvD hebt gezien.'

Ralph: Mijn advies aan Ruben is: 'Leer je mensen kennen. Zorg dat je je bevelvoerders kent. Zij zijn je steunpilaren, de ogen en oren tijdens de klus. Je bent van hen afhankelijk en een goede samenwerking is cruciaal.'

Symbool van moed en waakzaamheid op de nikkelen helm.

Moed en waakzaamheid op nieuwe helmembleem

De nieuwe nikkelen helmen en de objectportofoons werden begin van het jaar al uitgeleverd aan de uitrukdienst van Brandweer Amsterdam-Amstelland. Iedere helm is op persoonlijk niveau passend gemaakt, omdat de combinatie van de helm met het ademluchtmasker zeer nauw luistert. Het nieuwe embleem voor de helm, speciaal ontworpen voor Brandweer Amsterdam-Amstelland, is in november op alle nikkelen helmen gemonteerd. Het resultaat mag er zijn.

Door: Lennart Woning

Trots

Een nieuw embleem ontwerpen is een complexe zaak: wat willen we per se in het symbool terug zien en wat absoluut niet? Zoveel mensen, zoveel wensen. Zo moest het symbool trots uitstralen en ook leeuwen in het symbool werden als zeer belangrijk gewaardeerd. Daarnaast moest het symbool ook laten zien dat we meer doen dan het blussen van branden alleen;

hulpverlening neemt per slot van rekening een steeds groter deel van onze tijd in beslag.

Ingewikkelde vormen

Geduld is een schone zaak, wordt wel eens gezegd. Nadat het ontwerp voor het embleem was goedgekeurd, bleek het nog een flinke uitdaging om de schetsen en tekeningen om te zetten in een tastbaar resultaat. De moeilijkheid zat hem vooral in de ingewikkelde vorm van de frontplaat. Een vlak ontwerp in 3D vorm omzetten is goed te doen, maar door de complexiteit van het embleem was het bijna onmogelijk om

Ontwerp van het helmembleem op papier.

hem daarna uit de gietmal te halen. Er zijn daarom verschillende aanpassingen geweest in de kleine hoekjes en scherpe randen om het toch goed te krijgen.

Moed en waakzaamheid

Het eindresultaat is prachtig geworden. Zeer aanwezig zijn de twee leeuwen, links en rechts van het schild. Leeuwen staan in de heraldiek voor moed. Het opvallende aan deze leeuwen is dat de linker leeuw over zijn schouder kijkt. Dit verwijst naar de waakzaamheid van de brandweer.

Redgereedschap

Op het schild staat verder typisch brandweergereedschap afgebeeld: een ladder, een hydraulische spreider en een bijl. Deze gereedschappen zijn bewust gekozen. De ladder en de bijl zijn heel herkenbaar en worden veel gebruikt in afbeeldingen die de brandweer symboliseren of kracht bij zetten. Dit zijn de ouderwetse middelen en om de vooruitgang in het ontwerp te symboliseren is er een stuk hedendaags redgereedschap terug te vinden.

Keizerskroon

Boven het schild is een keizerskroon afgebeeld. Aan de gemeente Amsterdam is in 1489, door keizer Maximiliaan I, het recht verstrekt deze kroon boven het wapenschild te plaatsen. En natuurlijk staat onderaan met grote letters de tekst 'Amsterdam-Amstelland'. Met dit embleem heeft Brandweer Amsterdam-Amstelland een mooi en nieuw beeld gekregen dat, met enkele verwijzingen naar vroeger tijden, voor de hele regio staat.

Waarom zijn brandweerauto's ROOD?

De ingekleurde prent uit 1875 van een spuitwagen van de Amsterdamse brandweer toont aan dat de voertuigen toen ook al rood waren.

Honderd procent zeker weten we het niet, maar waarschijnlijk komt het omdat rood de huiskleur was van één van de belangrijkste fabrikanten van brandweerpompen in het midden van de negentiende eeuw. Rood was toen een kleur met status omdat het rode pigment dat voor de verf nodig was, peperduur was. Met die kleur onderscheidde de fabrikant, Shand Mason & Co uit Londen zich van zijn concurrent Merryweather & Sons, die groen als standaardkleur hanteerde.

Door: Gerard Koppers

Drukke stadsverkeer

Toen Shand Mason & Co pompen en stoomspuiten ging leveren aan de nieuwe Londense brandweer merkte men al snel dat ze door die rode kleur prima opvielen in het toen al drukke stadsverkeer, zodat men die kleur behield. In 1865 werden door Rotterdam, Amsterdam en de Marine stoomspuiten uit Engeland gekocht, waarbij Amsterdam ze afnam van Shand Mason & Co. Die werden dus als vanzelf in het rood geleverd.

Rode stoomspuiten

Toen tijdens de oprichting van de beroepsbrandweer ook andere nieuwe brandweerkarren gekocht moesten worden, had de commandant die van Londen gezien. Hij had zelf al twee rode stoomspuiten in zijn magazijnen. De keuze voor de kleur rood voor de andere karren lag dan ook voor de hand. Omdat de Amsterdamse beroepsbrandweer het eerste professionele korps in Nederland was, zijn later alle andere brandweren die kleuren ook gaan gebruiken en zo werd het rood standaard.

Pas sinds de invoering van de brandweehuisstijl zeven jaar geleden is de kleur rood voor brandweervoertuigen verplicht geworden.

12 Miles of Yarn. Kunstenaar: Lauren Porter, 2006

Lezersaanbieding

Het Tropenmuseum kleurt ROOD

Het Tropenmuseum in Amsterdam kleurt tot en met 8 mei 2011 ROOD. In de tentoonstelling ROOD is er aandacht voor de kleur in al zijn facetten. In bijna alle culturen is rood een van de belangrijkste kleuren en heeft hij vele betekenissen. De een associeert rood met vreugde, geluk, liefde, de ander met macht, geweld, verboden.

Ruim driehonderd objecten – zowel etnografische voorwerpen als hedendaagse kunst – prikkelen alle zintuigen. Het rood geeft aan al deze objecten kracht en betekenis.

Naast de tentoonstelling wordt de eenmalige, 128 pagina's tellende glossy ROOD uitgebracht.

Het museum is dagelijks geopend van 10.00 uur tot 17.00 uur.

Op 24 en 31 december is het museum tot 15.00 uur geopend. Op 1 januari, 30 april, 5 mei en 25 december is het museum gesloten.

Lezersaanbieding

Tropenmuseum

Bij inlevering van deze bon krijgt u toegang tot het museum en ontvangt u het magazine ROOD voor maar 10 euro (ipv 15,95)!

Deze bon is geldig tot en met 31 januari 2011 voor max. 2 volwassenen en kan niet worden gebruikt in combinatie met andere kortingen of acties.